

Den Blå Port 86

Tidsskrift for litteratur
Jubilæumsnummer 2010

REDAKTION

Gitte Broeng, Mathilde Walter Clark, Torben Jelsbak

Den Blå Port 86

© 2010 Forfatterne og Forlaget Vandkunsten

REDAKTION

Gitte Broeng, Mathilde Walter Clark,
Torben Jelsbak

DESIGN

Poul Lange
Snorre Näsman, Depot 1

TYPOGRAFISK TILRETTELÆGGELSE

Snorre Näsman, Depot 1

OMSLAGSILLUSTRATION

Snorre Näsman på baggrund af
forsiden til Den Blå Port nr. 1, 1985

TRYK

Sangill Grafisk Produktion

Den Blå Port udkommer fire gange årligt.
Abonnement kan tegnes via hjemmesiden:
www.denblaaport.dk
Den Blå Port udgives med støtte fra Kulturministeriets
bevilling til almenkulturelle tidsskrifter

REDAKTIONSADRESSE

Forlaget Vandkunsten
Lindgreens Allé 20C
2300 København S

ISBN 978-87-7695-174-0
ISSN 9788776951740
Printed in Denmark

INDHOLD

4 Leder

TEMA Den Blå Port 1985-2010

- 9 ERIK SKYUM-NIELSEN: Enhver gør holdt i sit eget rum
- 21 PIA JUUL: Digte
- 24 MARIANNE STIDSEN: "Som pålægget i en seksandwich".
Amerikanske spor i den danske samtidslyrik
- 42 SOLVEJ BALLE: Uddrag fra *Hvis ...*
- 49 JEPPE BRIXVOLD: Europaserie -2, 7 og 0
- 52 JANUS KODAL: Schnelltrocknende Fluid Aktion # 31, 323, 329, 865,
3996, 7493, 10345
- 62 PETER ADOLPHSEN: *Af Jeg kan ikke huske*
- 67 LARS FROST: Af *C O M M U N I O*
- 76 NIKOLAJ ZEUTHEN: Digte
- 80 GITTE BROENG: Verden oversat. Møde med Yoko Tawada
-
- 92 JØRGEN SONNE: Digte
- 97 MIKKEL THYKIER: Lad os ikke tale om sygdom men om død
- 110 Bidragydere

Den Blå Port 1985-2010

Den Blå Port har i 2010 kunnet fejre 25 års fødselsdag, og vi har i den anledning indbudt de forfattere og kritikere der siden begyndelsen i 1985 har redigeret tidsskriftet, til at bidrage til det aktuelle nummer. I invitationen lagde vi ikke op til skåltaler eller tilbageblik, men bad dem om bidrag der afspejler hvad de beskæftiger sig med lige nu.

Den Blå Port blev grundlagt af kritikeren Erik Skyum-Nielsen og digteren Søren Ulrik Thomsen. Idéen var at etablere en platform for et nyt forhold mellem digtning og kritik som hver især selvstændige og selvgyldige erkendelsesformer. Poesien skulle sættes fri af den spændetrøje den havde været underlagt af halvferdsernes kunstfjendske ideologikritik, mens kritikken på den anden side skulle blive klar og tydelig om sine erkendelsesinteresser og ikke forfalde til dagbladsanmelderiets letkøbte smagsdomme. Først efter en sådan dobbelt bevidstgørelses- eller lutringsproces kunne litteratur og kritik træde i indbyrdes forhold og i forhold til den “øvrige socialitet” som det hed i den første leder.

En anden og nok så vigtig del af ambitionen med det nye tidsskrift var at skabe et rum, hvori tiden kunne komme til udtryk. Litteraturhistorisk var *Den Blå Port* et rendyrket produkt af firserne og det Søren Ulrik Thomsen i et senere essay har kaldt for firsernes “*blå Rum*”, et udtryk der perfekt sammenfolder firserlyrikkens grundstemning af storbyromantik, kropslig følsomhed og eksistentiel tristesse. Navnet på det nye tidsskrift genlød også af “den blå blomst” – romantikernes længselsfulde symbol på selve poesiers væsen. Mindre kunne ikke gøre det.

“Fås hos alle boghandlere”, erklærede bagsideteksten i første nummer, og garantien blev selvsikkert gentaget adskillige gange i de følgende årgange. I dag lyder det som en stemme fra en meget fjern fortid. Landets boghandlere lukker for et godt ord, og porten fås hverken i Føtex eller Bilka – omgivet af løse ris og toiletartikler, selv om det ville være en sejr for et tidsskrift der tager samtidslitteraturen alvorligt, hvis den også fandtes dér. Men desværre er det jo ikke den slags udgivelser der faldbydes i supermarkederne.

Et kvart århundrede er gået siden ideen til *Den Blå Port* blev undfanget af Thomsen og Skyum-Nielsen. Efter sigende på en bodega i det indre København, der i lighed med boghandlerne muligvis er lukningstruet, som følge af rygeforbuddet på offentlige steder, hvem ved.

Født over en øl i tågerne fra cigaretrøg tilsat blålig firserbelysning. Det kunne lyde som starten på en kummerlig tilværelse, men barnet viste sig overraskende levedygtigt. *Den Blå Port* blev ikke stående i firsernes blå rum, men formåede i de efterfølgende årtier at åbne sig for nye litterære bevægelser fra halvfemsernes kortprosa til 00'ernes sociale vending i litteraturen, uden at udgangspunktet nogensinde er blevet helt ladt ude af syne. Parallelt med disse litteraturhistoriske konjunkturer har selve "Blå Port-modellen" = skønlitteratur + kritik i ligeligt mål, dannet skole for en lang række senere og endnu nulevende tidsskrifter i et omfang der undertiden har fået *Den Blå Port* til at føle sig som en gammel dame.

Tiden som *Den Blå Port* blev født ind i, var mindst lige så krisepræget som i dag. Alligevel var tiderne strukturelt set bedre for litteraturen og tidsskriftskulturen end nu. Thomsen og Skyum behøvede ikke at overveje, hvem de skulle få til at programmere en hjemmeside, så de kunne publicere deres tidsskrift i cyberspace en sen natte-time – og blot nøjes med at drømme om at finde et forlag der ville poste penge i en trykt publikation. Den slags overvejelser var slet ikke inde i billedet. *Den Blå Port* var i sikker havn på feinschmeckerforlaget Rhodos, der holdt til i et århundreder gammelt baghus på Christianshavn, hvor redaktionen kunne træffes hver torsdag mellem 14 og 16. Da Rhodos i 2002 valgte at indskrænke sine aktiviteter, indledte porten en mere nomadisk tilværelse, først på det forfatterstyrede Arena som udgav tidsskriftet indtil 2006, hvor porten indledte en kort affære med Lindhardt & Ringhofs litterære imprint Athene som standsede brat ved dettes likvidering i 2009. I dag hedder forlaget så Vandkunsten. Få aktører på den litterære scene kender som *Den Blå Port* den danske forlagsbranche inde fra.

Hele den arkitektur der holder samtidslitteraturen oppe og giver den plads til at leve i mange forskellige, større og mindre rum, undergår i disse år en ublid renovering. Forlag lukker eller sætter deres skønlitterære ambitioner

og satsninger på vågeblus. Og fortsætter vi sammenligningen med firserne et øjeblik endnu, forekommer det næsten symbolsk at det forlag (Borgen), der om noget inkarnerede firsernes lyriske boom i Danmark, nu befinder sig i døds kamp. Selvsagt bliver det under disse betingelser sværere for nye navne at bryde igennem muren, og selv bøger af etablerede navne bliver kun sporadisk anmeldt i dagspressen. Statslige støtteordninger til litteraturen trues af nedskæringer, og forfattere geråder i ydmygende hundeslagsmål om de sparsomme midler.

De litterære tidsskrifter har i denne situation en afgørende rolle at spille – ikke blot som publikationskanal for god ny, genfundet eller oversat litteratur, men også som rum for den kritiske refleksion og dialog mellem forfattere og genrer som til enhver tid udgør litteraturens salt. Derfor er det vigtigt at de findes, og at de bliver ved at findes. Ikke bare i et år eller to, så kun de få indviede når at opdage, at de eksisterer. Og ikke bare på nettet, for der er stadig stor forskel på trykt og digital publicering. Selv hvis vi ser bort fra vores vedkendte fetich for den trykte bogs stoflighed og taktilitet, findes et tidsskrift i højere grad som en selvstændig entitet, når det har fysisk form.

Selvom *Den Blå Port* ikke længere findes i alle boghandlere, er det trykte medium med alt hvad det indebærer af langsommelig tilblivelsesproces, korrekturgange og distribution stadig med til at sikre en kontinuitet som ingen internettidsskrifter hidtil har kunnet præstere. *Den Blå Port* har skiftet forlag og redaktører, men noget er forblevet intakt til trods for, at de ydre omstændigheder har forandret sig, og det er dette *noget*, vi vil fejre med dette jubilæumsnummer som ved at rumme en række af de stemmer der gennem et kvart århundrede har bestyret og præget porten, også fortæller et levende stykke litteraturhistorie. På kanten af temaet har vi digte af dansk poesis *grand old man*, Jørgen Sonne, der i 2010 har kunnet fejre sit 60 års forfatterjubilæum, foruden en ny tekst af Mikkel Thykier der gennem årene løbende har bidraget til porten med sine særegne skrifter i grænselandet mellem litteratur og kritik.